

БИЛИ СМО РАБАЦИЈЕ КОД ПАРТИЗАНА

Пошто смо имали коњске запреге, ми смо се одазвали позиву народне власти у Ужицу и радили смо као рабације скоро два месеца 1941. године.

Наш посао је био овакав: око седам изјутра смо почињали да радимо. Прво намиристо коње, а обојица смо имали запреге са по два коња. Затим смо по граду радили послове на које смо били распоређивани. Распоређивао нас је Грујо Пантовић. Поред нас двојице, рабације су тада били: Властимир Ђуровић, Лале Остојић, Живко Ваоилевић и неки Банаћанин. Других се не сећамо. Не знамо ни како је Банаћину било име. Био је избеглица, са синчићем.

Око подне смо поново долазили у зграду старе општине, где смо били смештени. Нахранимо коње, а добијали смо за њих и следовање у житу. И наша којуна је била ту. После, отприлике, једног сата одмора, поново смо одлазили на задатак. Увече смо распремали запреге и ноћивали у згради старе општине. Били смо као војска која је добијала и извршавала дневне задатке.

Један од тих задатака било је и превлачење машина из фабрике оружја у трезоре.

Најтеже нам је било када смо изгинуле у трезорима превозили. То смо радили нас четворица: Властимир Ђуровић, Милорад Ђуровић, Лале Остојић и Сава Радовић. Изгинуле смо прво одвозили у Болницу. Ређали смо их по патосу. Болница је била пуна па смо изгинуле слагали напољу, по трави. Касније смо их превезли до гробља на Доварју.

„Сећам се да сам превезао целу изгинулу породицу поштара Продановића. Многе не можеш ни да препознаш. Људи поцрнели. Сећам се да је Андрија Ђуровић скинуо са крова Железничке ка сине разнету женску ногу". (Сава Радовић).

„Ја се сећам да сам превезао жену Славка пекара. Сва је била подадула. Тужна је то слика — неки згрчени са главом међу рукама. Руке испуцале". (Милорад Ђуровић).

„Углавном сам извршавао дневне задатке по граду. Само сам два пута ишао ван града. Дан пре него што ћу превозити машине из Штампариие, ја сам превезао суве шљиве и шећер на Око. Уза се сам носио запечаћени коверат. Ту храну сам на Оку предао не-

ким друговима у кафани. Одозго сам понео потврду да сам задатак извршио". (Сава Радовић).

Двадесет осмог новембра 1941. године добили емо задатак да превлачимо машине из Штампарије у Коштици. Маchine нису биле упаковане, онако из места смо их са радницима из Штампарије утоваривали. Дугачке неке машине. Могле су до две да стану у кола. Од Стамата смо добили спроводно писмо и кренули ка Златибору. Маchine из Штампарије смо превозили нас тројица: Сава Радовић, Милорад Ђуровић и Банаћанин. Из Ужица смо пошли негде око 10 сати и на Златибор стигли негде око два после подне. Маchine смо предали у вилу Вељка Кремића,

Чим смо истоварили машине, одмах смо кренули натраг. Успут смо коње одморили и нахранили. Вече нас је затекло на Белој Земљи. Сећамо се да је ту било доста народа. Задржали су нас, а ми смо изјутра кренули ка Ужицу. Задатак нам је био да и 29. новембра превозимо машине из Штампарије. Стигли смо до Велике окуке на Златиборском путу. Наоружана партизанска колона нас је вратила:

— Не можете даље! Немци улазе у Ужице. Натраг. Ви са колима брже!...

„На Великој окуци видео сам групу с Крцуном која је минирала пут. Крцун ми је наредио да прођем иза Кика и спустим се до старе централе изнад Ужица и да од остављеног топа дотерам сандуке са гранатама. Стигао сам до топа, утоварио сандуке и предао их Крцуну". (Милорад Ђуровић).

Код Чарапића кафане поново смо се нашли нас тројица: Сава, Милорад и Банаћанин. Било је ту пуно народа. Успут нас је пратио један авион. Нисмо знали чији је. Све вијуга путем. За њим наиђоше немачки авиони. Отпоче бомбардовање и митраљирање

„Ја сам код чесме на Поповој води оставио коње и склонио се иза неке врзине. Бомба је погодила кола и разнела оба коња. А ја сам, у налету, између кружења авиона, претрчавао од заклона до заклона. Иза стога зобане сламе, где сам се био склонио, учинило ми се да ће авион да запне за стожину, тако се ниско био спустио. Тада ми је метак прошао кроз рукав". (Сава Радовић).

„Ја сам се сакрио у пропуст испод чесме. Бомбе су падале по путу. Земља пршти. Чинило ми се да сам жив закопан". (Милорад Ђуровић).

Када се све стишало, нас двојица смо се пребацили у некакав поток, а одатле смо стигли до Врбића кућа. Не знамо шта је било са Банаћанином.

Милорад ЂУРОВИЋ.
Сава РАДОВИЋ